

NAPI KÖZLÖNY

A MAGYAR ORVOSOK ÉS TERMÉSZETVIZSGÁLÓK Debreczenben, 1882. Augusztus 20-tól 27-ig tartott XXII. NAGYGYÜLÉSÉRŐL.

SZERKESZTIK:

Dr. HOCHHALT KÁROLY, Dr. VARGA GEIZA, Dr. ZELIZY DÁNIEL,
TITKÁROK.

Debreczen, 1882. Augusztus 23-kán.

Kevés híjával együtt van a magyar orvosok és természetvizsgálók XXII-ik vándor gyűlésének minden tagja, ki csak a debreczeni nagygyűlésen részt akart venni.

Mai nappal kezdetét veszi a nagygyűlés munkássága.

Nézzünk szét magunk körül.

Itt vannak köztünk azok közül, kik a magyar orvosok és természetvizsgálók vándor gyűléseinek folyamát 1841-ben megindították — néhányan. Buzgó vezérek, kik sok kedvezőtlen időjárás zivatarait átérték, s most megjelenésükkel egyfelől tanúságot tesznek kialakulni nem tudó ügyszeretetükről, másfelől példájukkal lekesítően hatva a nyomdokaikon járó ifjabb nemzedékre — öntudatosan hintik el a hazafias ügy jövődjében gyümölcsöt termendő magvakat.

Itt vannak számosan olyanok, kik a munkálkodás terhét érezni nem akarva, lelkesedéssel kívánnak az elődök nyomába lépni, hogy fentartsák azt a nemzeti vagyont, a szaktudományok orvosi és természet-tudományi ágai művelésére szorító irányt, törekvést mit az elődök örökség képen hagynak magok után hátra

Itt vannak sokan azok közül, kik lakóhelyüket a vándorgyűlés helyéül felajánlották, most is melegen érdeklődnek azon ügy iránt, melynek előmozdítása körül már emlékezetes érdemet szereztek.

Vannak itt továbbá olyanok is, kik a jövőben kifejtendő áldozatkészség fölajánlása felől kívánják biztosítani a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlését.

S a tagok sorában vannak jelentékeny számban azon debreczeniek, kik a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése céljainak előmozdítását belépésükkel előmozdítani kedves kötelességüknek ösmerték.

Egy szóval a mult emlékeinek és a jövő reményeinek képviselői szép számmal megjelentek ez alkalommal Debreczenben.

Honnan származhatnak ez?

Debreczen vidéke természeti szépségekben szegény.

Azért ide senki sem jött, hogy turista örömeket élvezzen.

Kecsegtető kirándulások terve előleges hírképen nem futotta — a mint hogy a Debreczeni nagygyűlés alkalmával nem is futhatta — be az országot.

Előleges számítás szerint nem kínálkozott itt egyéb, mint a csendes munkálkodás reménye, mely itt csakugyan jobban megvalósulhat, mint e haza más szebbnél szebb vidékén.

Kell tehát a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének természetében valaminek rejleni, a mi vonz és pártolókra még a szikes talajon is talál.

S meg kell lenni a magyar szakemberekben a lelkesedés azon fokának, mely elegendő arra, hogy közcélok szégyent semmikor se valljanak.

Hála Istennek, hogy ezt kimondhatjuk és bátran ezennel ki is mondjuk.

Nekünk magyaroknak minden erőnk az összetartásban rejlik s a mennyire örvendetes, ha ezen

irányban tényeket látunk felmerülni, épen oly sajnós volna, ha nemzeti czélok körül az akaraterő bomladozását kellene sejtenuünk, vagy pedig látnunk.

Ez idő szerint nincs okunk panasza, nincs okunk aggodalomra, s hisszük, hogy a XXII-dik vándorgyűlés munkája, szellemi sikere igazolni fogja ezen állításunkat.

Kivánjuk, hogy a résztvevő tagok megelégedése kövesse a debreczeni nagygyűlés mai nappal meginduló tevékenységét!

Dr. Zelizy Dániel.

A magyar orvosok és természet vizsgálók XXII-ik nagygyűlésének gyülekezési napja.

Augusztus 22-ére volt kitűzve a debreczeni nagy gyűlés tagjainak beiratkozására szánt napok utolsója.

E nap folyamában délután érkezett meg a vándor gyűlés Budapesten székelő központi választmánya s legtöbb tagja.

A város utcaíai fellobogózva — a lakosság nagy tömegben vonulva a vasuti állomás felé várta az érkező vendégeket.

Nem lehet azt sem könnyen sem sehogy leírni, hogy mit érez a várva váró emberi kebel mikor megéri azt a perezet, melyben megérkezik az kinek megérkezésére büszke.

Nem lehet eléggé hiven ecsetelni azt a jeletet sem, mely a debreczeni pálya udvarnál Augusztus 22-kén délután folyt le mikor a vasuti vonat megállott, és Debreczen e napi vendégei a magyar orvosok és természet vizsgálók kiszállottak.

Az érkezőket a város főkapitánya a következő üdvözlő szavakkal fogadta:

„Debreczen szab. kir. város közönsége nevében mint Debreczen város főkapitánya hazafiui tisztelettel üdvözlöm a magyar orvosok és természet vizsgálók XXII-ik nagygyűlésének városunkba érkezett nagyérdemű központi tisztviselőit és minden tagját.

Fogadják mélyen tisztelt vendégeink már itt e helyen azt a biztosítást hogy Debreczen falai között mindnyájan a legőszintébb vendég szerepével fognak találkozni.

Isten éltesse a magyar orvosok és természet vizsgálók XXII-ik nagy gyűlésepek tagjait.“

Majd a festületileg kivonult debreczeni orvos gyógyszerész egyesület elnöke tolmácsolta tagtársai érzelmét a következőképen.

„Nagyságos központi választmányi elnök ur! Szeretett barátaink, kartársaink!

Engedje meg nagyságod, hogy a debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület itt egybegyűlt tagjait nagyságodnak bemutatván, egyszersmind egyesületünk nevében őszinte kifejezést adjak azon örömeinknek, melylyel önöket körünkben üdvözljük. Szíveink teljességéből mondunk önöknek Istenhozottat. Azon óhajással, vajha önök mindnyájan nálunk magukat oly jól és oly otthoniasan éreznék, mint a mily szívélyesen mi önöket fogadjuk. Éljenek a magyar orvosok és természetvizsgálók XXII. nagy gyűlésének szeretve tisztelt tagjai!“

Ezen üdvözlésekre a központi választmány elnöke Kovács József budapesti egyetemi tanár ur válaszolt elismeréssel szólva Debreczen város magatartásáról, melylyel az a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésének ügyét támogatja.

Még a nappal hátralevő kevés órájában felkeresték a nagy gyűlés tagjai a XXII. nagy gyűlés elnökét főtiszteletű és nagyságos Révész Bálint püspök urat, s a küldöttségek megbízó leveleiket át nyujtották.

Estve 9 órakor kezdődött a város nagyvendéglőjében az ösmerkedési estély mely 11 órakor ért véget s melyen a vendégek teljes számmal, a város közönsége oly mértékben vett részt hogy a vendéglő tágas étterme zsufolásig megtelt

PROGRAMM.

Augustus 23-kán Szerdán.

Délelőtt.

Délelőtt 10 órakor megnyitó közgyűlés a „Bika“ czimű nagy vendéglő disztermében.

Tárgyai:

1. Elnöki beszéd tartja Révész Bálint tiszántuli ref. egyházkerületi püspök s kir. tanácsos a magyar orvosok és természetvizsgálók XXII-dik nagygyűlésének egyik elnöke.

2. Üdvözlések, alapszabályok, a központi választmány jelentéseinek felolvasása.

3. Dr. Török József tanár, a XXII-dik nagygyűlés alelnökének értekezése „A magyarországi meteoritéről általában, s különösen a kabai meteorokról.“

4. Dr. Popper Alajos a debreczeni orvosgyógyász-egylet elnöke „Emlékezés Dr. Kain Albert felett.“

5. Dr. Bódogh Albert a XXII-dik nagygyűlés alelnökének értekezése

A közgyűlés nyilvános.

Délben

1 óraker közébed a Bikában.

Délután.

Délután 5 óraker tudományos estély. Előadás „Hatvani debreczeni tanárról“, tartja Dr. Kiss Károly budapesti egyetemi tanár-segéd.

Az előadás helye a ref. collegium diszterme.

Augustus 24-kén Csütörtökön.

Délelőtt.

A szakosztályok alakulása.

Az orvosi szakosztályokat megnyitó beszéd tartása mellett megalakítja Dr. Török József debreczeni főiskolai tanár, a magyar tudományos akadémia rendes tagja s nagygyűlési alelnök. Helyiség : a ref. főiskola diszterme.

A természettudományi szakosztályokat megnyitó beszéddel megalakítja Hunfalvi János a magyar tudományos akadémia rendes tagja. Helyiség a ref. főiskolában a vegytan-terem.

A társadalmi szakosztályok csoportját megnyitó beszéddel megalakítja Dr. Király Ferencz a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára. Helyiség : a ref. főiskolában a gymnasiumi VIII-dik osztály terme.

Az osztályok megalakulása után a szakosztályok munkálkodása, t. i. az értekezések tartása kezdetét veszi. A szakosztályok helyiségeül a ref. főiskola alkalmastermei szolgálnak.

Régibb bejelentések szerint a természettudományi szakosztályok egyikében F. Rodwell ur — a Marlborough College nagyhirű tanára — fog értekezni a „Modern Vulcanológiáról.“ A társadalmi szakosztályok megalakulása után azok egyikében Dr. Vedródi Viktor a debreczeni gazdasági tanintézet tanár bevezető előadást tart „A cognac gyártásról“ általa szerkesztett készülékek és rajzok bemutatása mellett.

Délután.

E nap délutánján tartja meg az orvosi szakosztályok valamelyikében Dr. Tordai Ferencz budapesti orvos, gyermek-gyógyász előadását „A bélhurutról gyermekeknél.“

Délután 5 óraker tudományos estély.

Antolik Károly aradi gymnasiumi tanár előadása „A villámszikra sikamlásáról s a villám hatásáról.“ Mutatványokkal. Helyisége : a főiskola.

A gyűlés további lefolyására nézve megjegyezzük, hogy Augustus 25-kén Pénteken délelőtt a szakosztályok működésüket folytatják, délutánra a város nevezetességei megtekintése és a helybeli kir. gazdasági tanintézet félóra járásnyira eső Pallagi földmives iskolájának meglátogatása van kitűzve. Szombaton Augustus 26-kán a szakosztályok folytatják s be is fejezik működésüket.

Vasárnap Augustus 27-kén bezáró közgyűlés.

E napok részletesebb programját a „Napi Közlöny“ következő számaiban közöljük.

F. Rodwell ur a Marlborough college tanárának előadása.

A magyar orvosok és természetvizsgálók XXII-ik nagygyűlésének várva várt kedves vendége a tegnap délutáni vonattal szreencsén megérkezett.

Mint már a „Napi Közlöny“ tegnapi számában is jelentettük a tisztelt tanár ur előadást fog tartani „a modern vulcanológiáról“.

Ezen előadással szemben kifejezést adunk annak az óhajtásnak, hogy az csütörtökön délelőtt vagy délután olyan időben és úgy tűzessék ki, hogy azt ne csak a természettudományi osztály tagjai, hanem az orvosi és társadalmi osztály tagjai is meghallgathassák. E tekintetből sokan úgy vélekednek, hogy p. csütörtökön délután 3 órára kellene ezen előadást kitűzni s a szakosztályok csak ennek bevégződése után folytatnák a csütörtök délelőtt már megkezdett működésüket.

— Ajándék a XXII-dik nagygyűlés tagjai számára. Toperczer Albert gyógyszerész ur a Bártfai ásványvíz források bérlője — ki ezen forrásvizek leírását is megküldte ajándékba a mostani nagygyűlés tagjainak 250 fél literes üveg Bártfai savanyu vizet is küldött a nagygyűlés tartama alatt végbenendő közébedhez. E küldemény a mai közébed asztalára az ajándékozó gyógyszerész ur szivességéből és kívánsága szerint felfog tétetni.

Műkedvelői előadás.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Szerdán augusztus hó 23-án 1882.

A „debreczeni Fröbel gyermekkert egyesület” saját pénztára javára, műkedvelői előadásul adatik.

ZRINYI ESKÜJE.

Nagy néma képlet, rendezi Gondy Károly ur; személyesítik: Ferenczy Aladár, Muraközy László, Vecsey Zoltán, Udvarhelyi Károly, Balogh Zsigmond, Budaházy Zoltán, Sárközy István, Szepsy Dezső, Szántay S., Lőkös Gyula, Végh Gyula, Rickl Antal, Hegedüs István, Beke László, Szilágyi Sámuel, Hegedüs József, urak: Dalmy Tibor gyermek, Álgya Sándorné, Ferenczy Elekné, Dienes Gizella, Filótás Irén, Székely Róza, Rickl Gyuláné, Sesztina Ilona, Áron Ilona, Szabó Veronka, Balogh Ilona urnók.

Ezt követi:

A SZERELMES LEVÉL.

Vigjáték 1 felvonásban.

S z e m é l y e k :

Vidits Vazul orvos tudor	Hegedüs István ur.	Drazsits László ügyvéd	Lőkös Gyula ur.
Mari neje	Varga Ella k. a.	Zsófi neje	Vajnovits Ilona k. a.
Éva előbbi nővére	Balogh Ilona k. a.	János szolgálja	Udvarhelyi Károly ur.
Milán Éva kedvese	Hegedüs József ur.		

A VÁRÓTEREMBEN.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Müller Hugó. Fordította Sz. K.

S z e m é l y e k :

Csegei Sándor	Hegedüs Sándor ur.	Pinczér	Hegedüs József ur.
Margit	Dragota Sándorné assz.		

VÉGÜL:

AZ ELKÉNYEZTETETT FÉRJ.

Irta. Thiboust, fordította Szerdahelyi Kálmán.

S z e m é l y e k :

Ceasarine	Fráter Erzsike k. a.	Hypolite	Lőkös Gyula ur,
		Rendező: Foltényi Vilmos ur.	

A felvonás közötti szünetek alatt, Magyar testvérek kedvelt népzene kara játszik. — Kik ezt a jótékony cél iránti tekintetből díjnélkül vállalták el.

Belépeti jegyek: Alsó és Közép páholy 5 frt. Családi páholy 7 frt. II. emeleti páholy 3 frt. Támlás-szék 1 frt 20 kr. Földszinti bemenet 1 frt. Földszinti zártaszék 60 kr. Emeleti zártaszék 50 kr. Állóhely 40 kr. Karzat 20 kr.

Felülfizetések az egyesület pénztárába utaltatván a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel elfogadtatnak, s hirlapilag nyugtáztatnak.

Az előjegyzett jegyek. Az előadás napján való kiváltása d. e. 9—12 órá g kéretik

A pénztár nyitva van d. e. 9—12 óráig d. u. 3—6 óráig és este.

Kezdeté 7 órakor. Vége fél 10 órakor.

A rendezőség.

Debreczen 1882. Nyom. a város könyvnyomdájában Ag.